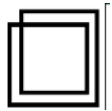

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

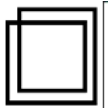
Krzysztof Grzelec

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Zagadnienia:

- rodzaje taryf;
- systemy biletowe;
- polityka cen w Unii Europejskiej;
- taryfy w miastach aglomeracji gdańskiej;
- efektywność ekonomiczna taryf;
- odpłatność za usługi;
- elastyczność cenowa popytu;
- refundacja ulg i zwolnień w opłatach;
- integracja komunikacji miejskiej – doświadczenia z aglomeracji gdańskiej

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

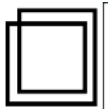

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Rodzaje taryf w komunikacji miejskiej:

- jednolite (zalety – prostota, wady – opłata niezależna od odległości przejazdu);
- odcinkowe (zalety – różnicowanie opłat w zależności od odległości przejazdu, wady – trudności w wyznaczeniu poszczególnych odcinków);
- strefowe (zalety – prostota i korespondencyjność, wady – wzrost opłaty przy podróżach na odległość dwóch przystanków na granicy stref).

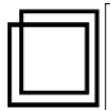

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

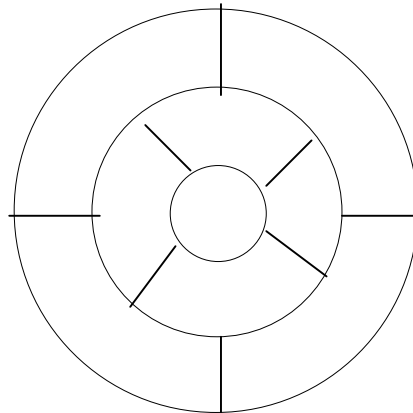

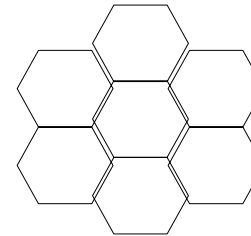
Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

**Strefy
komunikacyjne
w aglomeracjach
monocentrycznych**

**Strefy
komunikacyjne
w aglomeracjach
policentrycznych**

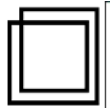
Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Systemy biletowe:

- rodzaj biletu;
- technika dystrybucji biletu;
- sposób nadawania ważności biletowi

Formy systemów biletowych:

- bezpośrednie płacenie pieniędzmi;
- żetony;
- bilet papierowy;
- bilet magnetyczny;
- karta bezstykowa.

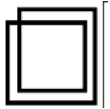
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

- płacenie pieniędzmi – uciążliwe, stwarza możliwości napadu, wydłuża proces korzystania z usług;
- żetony – możliwość podrabiania, utrudnianie kontroli biletów;
- bilet papierowy i magnetyczny – determinanty wyboru:
 - koszt produkcji;
 - koszt dystrybucji;
 - możliwość kontroli ważności biletu;
 - swoboda posługiwania się biletem.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

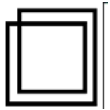

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Zabezpieczenia biletów papierowych i magnetycznych przed fałszerstwem

Bilet papierowy:

- papier wodny o zastrzeżonym wzorze;
- wprowadzenie do faktury barwnych włókien widocznych w świetle dziennym lub UV;
- zmiana kolorów w/w włókien;
- zastosowanie numeratorów i zmniejszający się króćczcionki;
- zastosowanie farb świecących w świetle UV;
- hologramy.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

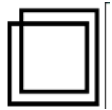

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Zabezpieczenia biletów papierowych i magnetycznych przed fałszerstwem

Bilet magnetyczny:

- wysoka koercja (odporność powłoki magnetycznej na wymazywanie zapisu);
- hologramy;
- znaki wodne;
- materiały rozpoznawalne;
- nie dające się wywabić znaki;
- znaki ukryte.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

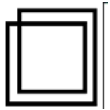

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Polityka taryfowa komunikacji miejskiej w krajach Unii Europejskiej

- zwiększenie pokrycia kosztów przychodami ze sprzedaży biletów;
- zwiększanie atrakcyjności transportu publicznego
- dążenie do pożądanej redystrybucji dochodów za pośrednictwem cen usług

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

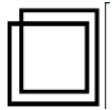

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Poziom odpłatności usług:

- Dublin 96%;
 - Kopenhaga: 66%;
 - Lyon: 49%;
 - Wiedeń: 30%;
-
- Gdynia: 76%;
 - Kraków: 73%;
 - Gdańsk: 57%.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

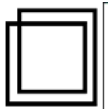

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Rozwój ofert opłat okresowych w krajach Unii Europejskiej

- atrakcyjne relacje cenowe;
- mniejsza liczba strefa dla biletów okresowych;
- możliwość wspólnych podróży dla posiadaczy biletów okresowych;
- rabaty na bilety pozaszczytowe i dla zakładów pracy;
- przyznawanie niektórych ulg tylko dla pasażerów kupujących biletu okresowe.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

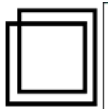

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Taryfy komunikacji miejskiej w aglomeracji gdańskiej

- Gdańsk – taryfa odcinkowa (odcinki czasowe dla biletów jednorazowych i mierzone liczbą przystanków dla biletów okresowych);
- Gdynia – taryfa jednolita i strefowa;
- Wejherowo – taryfa jednolita i strefowa.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

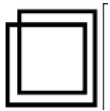

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Taryfa jednolita i strefowa czy taryfa czasowa

Przewidywane skutki wprowadzenia w Gdyni taryfy czasowej:

- spadek przychodów ze sprzedaży o 12 lub 17%;
- niekorzystne zmiany w strukturze podróży – zmniejszenie udziału pasażerów posiadających bilety okresowe;
- wzrost skłonności do zaniżania lub nieuiszczania opłaty;
- konieczność korygowania opłat w sytuacji pogarszających się warunków ruchu drogowego

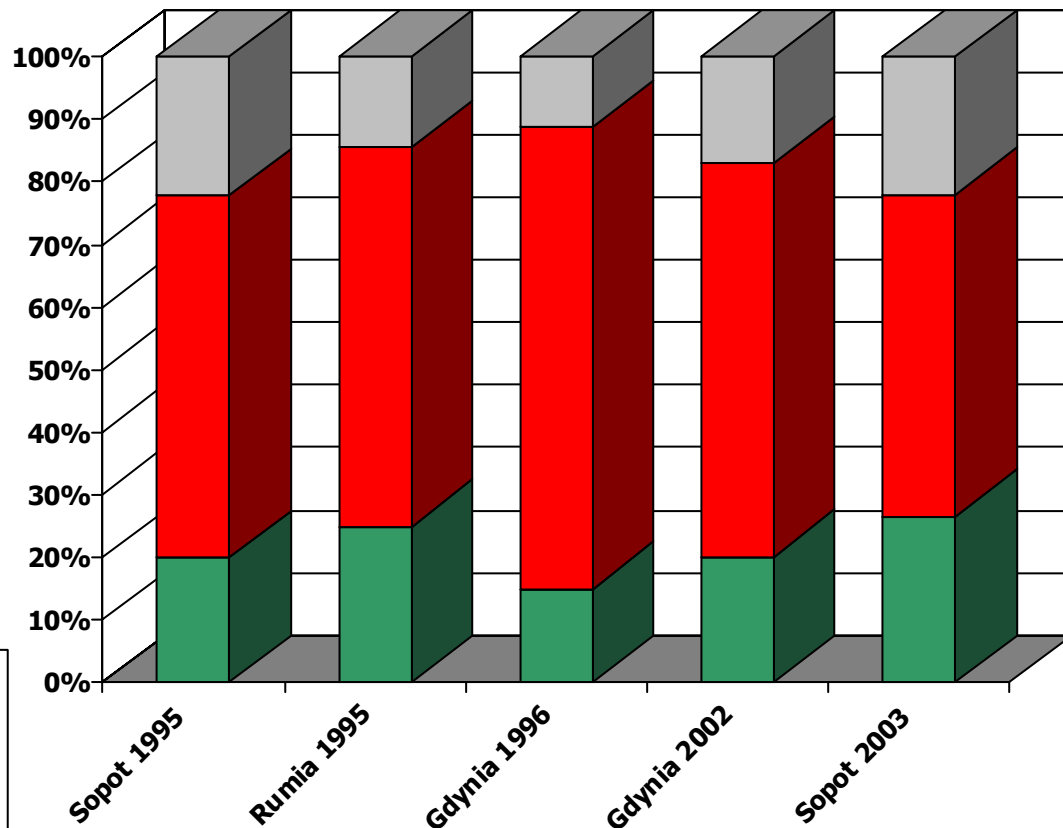
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Stosunek mieszkańców do taryfy czasowej

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

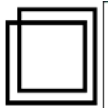
- brak zdania
- przeciwnicy
- zwolennicy

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Determinanty poziomu odpłatności usług komunikacji miejskiej:

- poziom cen usług;
- wielkość popytu;
- struktura popytu;
- ruchliwość komunikacyjna;
- zakres i charakter kontroli biletów.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

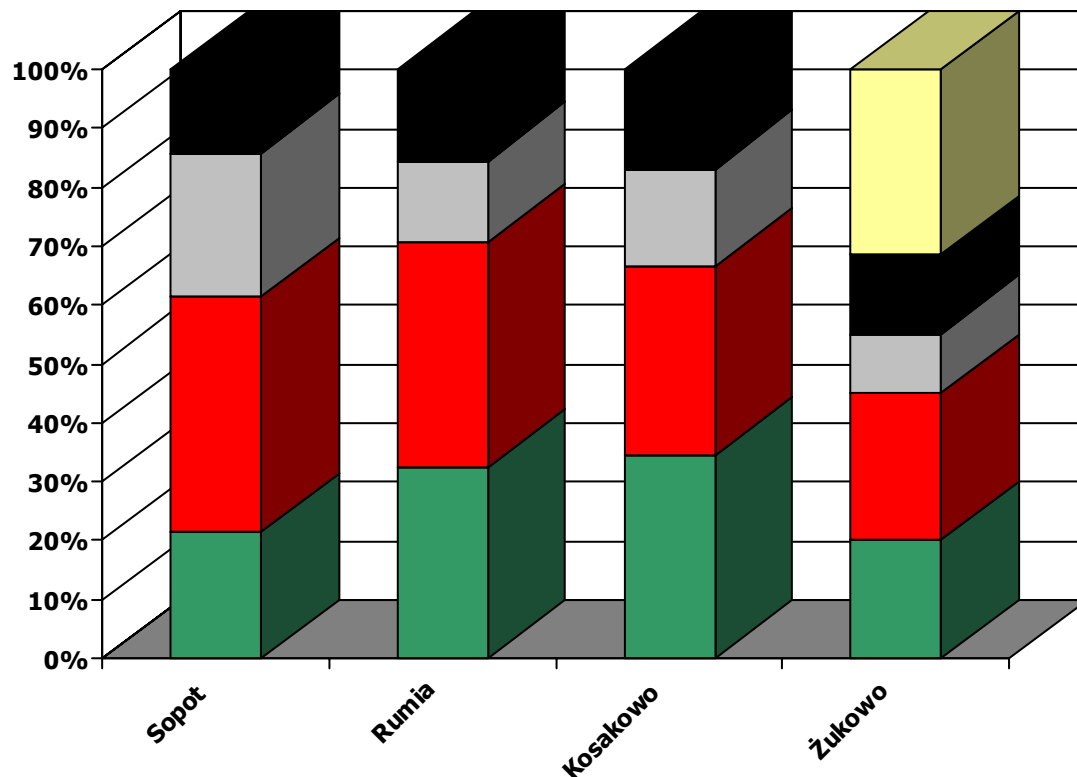

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Struktura pasażerów w miastach aglomeracji gdańskiej

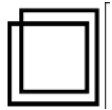
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

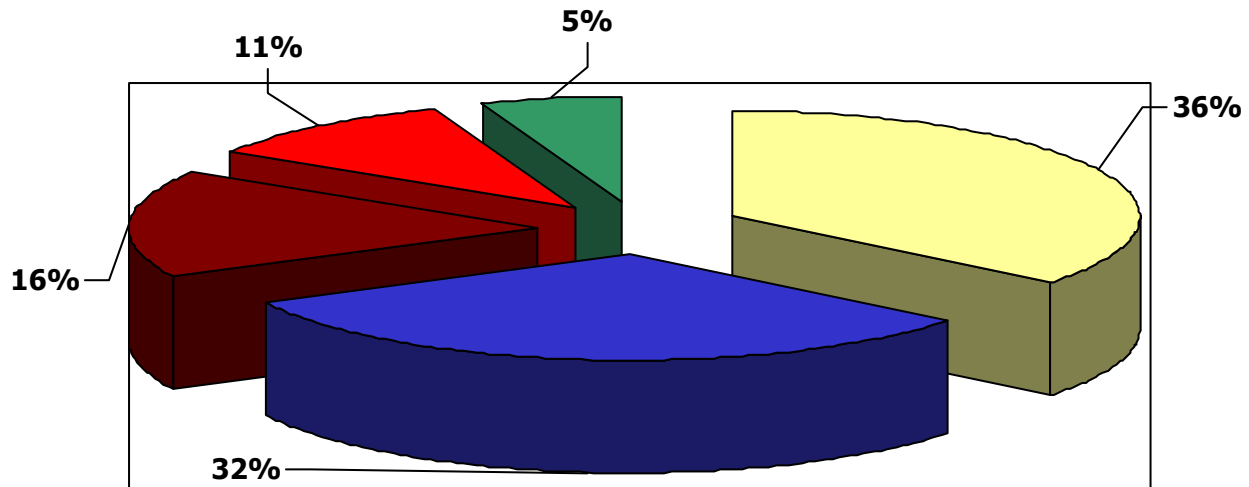

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Jak często jest Pan/i kontrolowany w gdyńskich autobusach i trolejbusach ?

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

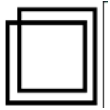
- co najmniej raz w miesiącu
- nie pamiętam
- rzadziej niż raz w roku
- kilka razy w roku
- mniej więcej raz w roku

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Elastyczność cenowa popytu

$$e = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

ΔQ – zmiana wielkości popytu w badanym okresie

Q – wielkość popytu w okresie wyjściowym

ΔP – zmiana wielkości ceny w badanym okresie

P – wielkość ceny w okresie wyjściowym

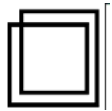

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Elastyczność cenowa popytu – doświadczenia praktyczne

- popyt w długim okresie czasu jest nieelastyczny ($e = -0,4$);
- w krótkim okresie czasu popyt może zmieniać swoją charakterystykę;
- ceny osiągnęły w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych punkt krytyczny;
- poza ceną na wielkość popytu wpływają
 - wielkość i atrakcyjność oferty przewozowej;
 - substytucyjność samochodu osobowego;
 - zmiany w liczbie i strukturze mieszkańców;
 - zmiany w wielkości i strukturze dochodów ludności.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

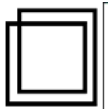

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Refundacja utraconych przychodów z tytułu stosowania ulg i zwolnień w opłatach – przyczyny:

- polityka komunikacyjna władz publicznych – wpływanie za pośrednictwem cen za usługi na zachowania komunikacyjne ludności;
- polityka społeczna władz publicznych – wpływanie za pośrednictwem cen za usługi przewozowe na poziom życia i ruchliwość komunikacyjną mieszkańców.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

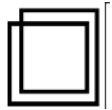

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Refundacja utraconych przychodów z tytułu stosowania ulg i zwolnień w opłatach – sposoby określania poziomu:

- przyjmowane `a priori wskaźniki;
- źródła wtórne (listy z ZUS, szkół, organizacji kombatanckich, ośrodków pomocy społecznej);
- badania marketingowe.

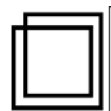
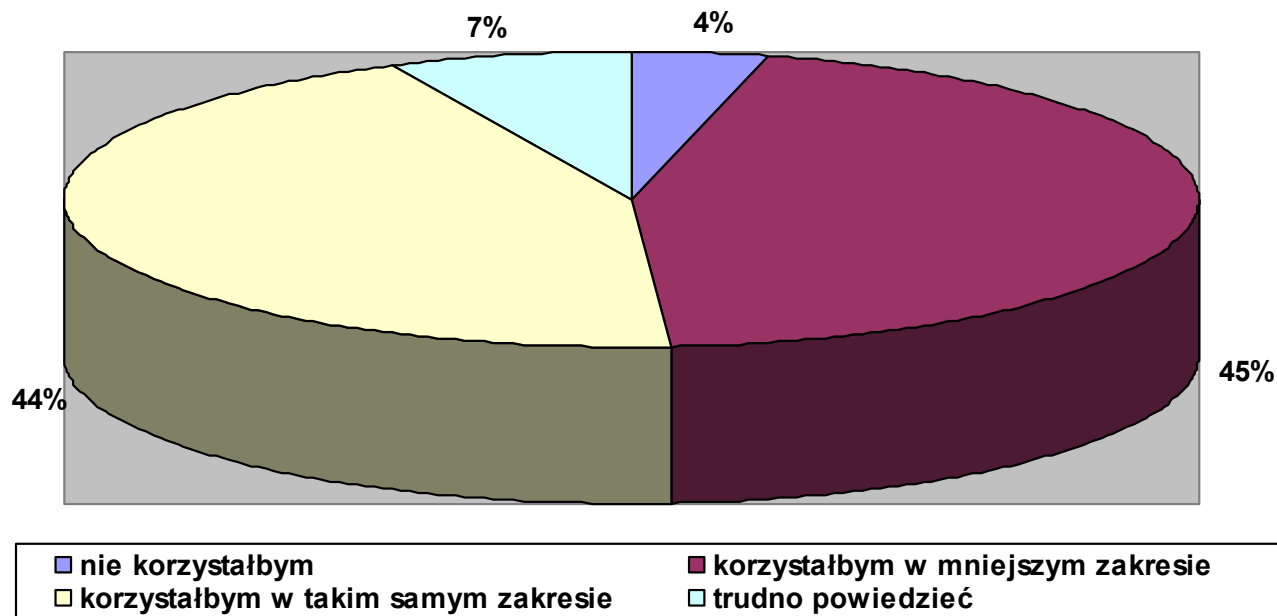
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Segment mieszkańców uprawnionych do ulg i zwolnień w opłatach
Czy gdyby musiał Pan/i ponieść opłatę za usługi komunikacji miejskiej
w pełnej wysokości to:

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

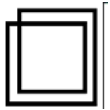

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Przejawy dezintegracji taryfowej w aglomeracji gdańskiej:

- różne systemy taryfowe w miastach aglomeracji;
- zróżnicowane poziomy opłat na danej trasie;
- różne poziomy cen w miastach aglomeracji.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

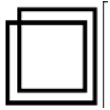

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Dotychczasowe działania zmierzające do integracji transportu publicznego w aglomeracji gdańskiej:

- 1991 – I próba powołania związku komunalnego;
- 1996 – wskazanie przez zespół ekspertów dwóch dróg integracji (pełnej i biletowej);
- 1999 – II próba powołania związku komunalnego;
- 2000-2001 – ogłoszenie przetargu na operatora biletu elektronicznego;
- od 2003 r. – prace nad integracją w ramach związku metropolitalnego.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

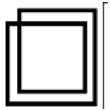

Polityka taryfowa w komunikacji miejskiej na przykładzie aglomeracji gdańskiej

Bariery pełnej integracji transportu publicznego w aglomeracji gdańskiej:

- polityczna – wynikająca z postawy władz miast, dyrekcji przedsiębiorstw i związków zawodowych;
- finansowa – związana z brakiem środków publicznych na zwiększanie ich strumienia dla komunikacji miejskiej w celu osiągnięcia określonych zadań integracyjnych.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

